

Zeboramalm fra Østgrønland

Mikael Pedersen

De sedimentære bjergarter i Jameson Land i det centrale Østgrønland indeholder mange forekomster af bly, zink, kobber og barium. Sidstnævnte indgår i mineralet baryt, også kendt som tungspat.

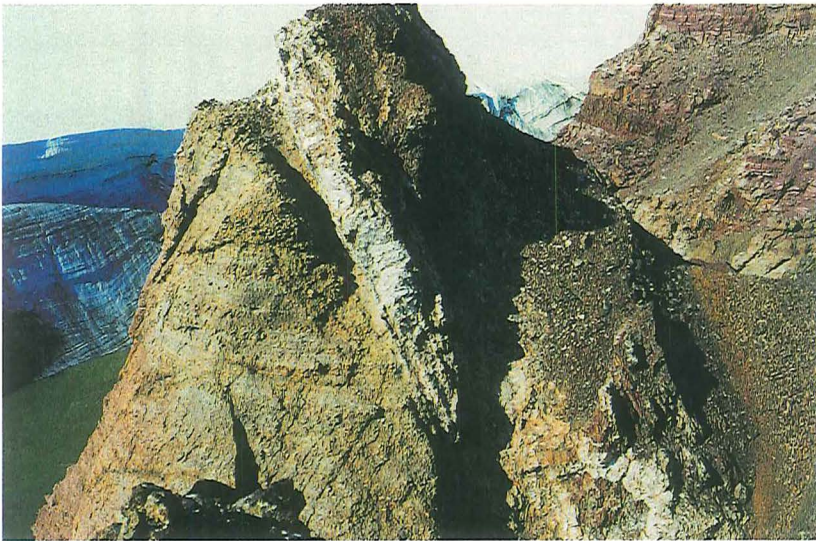
Figur 1 viser en bjergart, der består af mineralerne baryt (hvid) og dolomit (brun). Bjergarten findes i et geologisk lag, der blot et par hundrede meter længere væk består af gips og calcit. Den overordentligt iøjnefaldende bjergart går under betegnelsen zeboramalm på grund af den flotte zebrastribning.

Da baryt er et sulfatmineral (BaSO_4) ses det ofte i forbindelse med gipsrige horisonter, idet vandigt transportererede barium-ioner let går i forbindelse med de sulfat-ioner, der bliver frigivet ved opløsning af gips ($\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$).

Figur 1. Bjergart der består af baryt (hvid) og dolomit (brun).

Zegramalmen i Østgrønland findes i tilknytning til forkastninger i et område omkring en række syenitintrusioner af Tertiær alder. Strømninger af varme, bariumholdige opløsninger tænkes at være genereret af den magmatiske aktivitet. Opløsningerne har først og fremmest bevæget sig langs forkastninger, hvilket kan ses af, at der til tider forekommer massive barytlegemer i disse (figur 2). Der, hvor forkastningerne skærer igennem gipsholdige kalklag, er de bariumholdige opløsninger trængt ud i disse lag, har opløst gips og kalk og har i samme proces udfældet dolomit og baryt. Opløsningen af kalk fremmes, hvis vandet er surt, hvilket det ofte er i områder med magmatisk aktivitet.

Figur 2. Massivt barytlegeme afsat i forkastning.